

Zarządzenie Nr 49
Burmistrza Miasta i Gminy Ryn
z dnia 25.04.2018r.

w sprawie wprowadzenia „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” w Urzędzie Miasta i Gminy Ryn.

Na podstawie art. 3 i 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736 i 1169) w związku z § 6 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010, poz. 719) zarządzam, co następuje:

- § 1. Wprowadzam w życie „INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO” w Urzędzie Miasta i Gminy Ryn, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.
- § 2. Zobowiązuje wszystkich pracowników do zapoznania się z treścią instrukcji.
- § 3. Nowo przyjmowani pracownicy są zapoznawani z instrukcją podczas szkolenia wstępnego.
- § 4. Pracownicy oraz osoby przebywające w budynku zobowiązane są do przestrzegania i stosowania zapisów instrukcji.
- § 5. Traci moc Zarządzenie Nr 13 Burmistrza Miasta i Gminy Ryn z dnia 22.01.2014r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” w Urzędzie Miasta i Gminy Ryn.
- § 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Miasta i Gminy Ryn

Józef Karpiński

Załącznik do Zarządzenia Nr
Burmistrza Miasta Gminy Ryn
z dnia 25.01.2018r.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

w Urzędzie Miasta i Gminy Ryn

Ryn, 2018r.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego Urzędu Miasta i Gminy Ryn

SPIS TREŚCI

	Strona
I. Zasady ogólne	4
II Charakterystyka pożarowa obiektu i wymagania ochrony przeciwpożarowej	7
1. Lokalizacja	7
2. Przeznaczenie użytkowe budynku	7
3. Warunki budowlane	7
4. Klasyfikacja pożarowa	8
5. Klasa odporności pożarowej budynku	9
6. Odporność ogniowa elementów budynku	9
7. Strefy pożarowe w budynku	10
8. Warunki instalacyjne – wymagania ochrony przeciwpożarowej	11
9. Zaopatrzenie w wodę	12
10. Zagrożenie pożarowe	12
11. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń pożarowych	13
12. Ewakuacja	16
III Podręczny sprzęt gaśniczy – wymagania i rozmieszczenie	18
IV Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia	25
V Sposoby wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych	27
VI Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji	29
VII Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi	31

I. ZASADY OGÓLNE

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736 i 1169) właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zapewniając jego ochronę przeciwpożarową obowiązany jest w szczególności :

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) nakłada na właściciela, zarządcę lub użytkownika obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich obowiązek opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zawierającej:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:

- a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojsć do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które mają wpływ na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzeganiem jej postanowień zobowiązani są wszyscy pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Ryn bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjecie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Do przestrzegania niniejszej instrukcji zobowiązani są również pracownicy jednostek organizacyjnych mających siedzibę w budynku Urzędu Miasta i Gminy Ryn oraz pracownicy innych zakładów wykonujący prace zlecane jak i osoby fizyczne i prawne przebywające na terenie obiektu.

Podstawowe pojęcia i definicje użyte w opracowaniu.

Materiały niebezpieczne pożarowo – gazy palne, ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonności do samozapalenia,

Zagrożenie wybuchem – rozumie się przez to skłonności tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

Strefa zagrożenia wybuchem – rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.

Urządzenia przeciwpożarowe – rozumie się przez to urządzenia (stałe lub przenośne) służące do wykrywania i zwalczania pożaru, a w szczególności: stałe i przenośne urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Gęstość obciążenia ogniowego – jest to energia cieplna, wyrażana w megadžulach, która może powstać przy spalaniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadających na jednostkę powierzchni tego obiektu, wrażona w metrach kwadratowych.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu – rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

System sygnalizacji pożarowej – to urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe służące do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze, a także urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych.

Prace niebezpieczne pożarowo – to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru.

Warunki ewakuacji – to możliwość przedsięwzięć oraz środków techniczno – organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Przejście ewakuacyjne – odległość od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

II. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWA OBIEKTU I WYMAGANIA OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ

1. Lokalizacja

Budynek Urzędu Miasta i Gminy w Rynie zlokalizowany jest przy ul. Ratuszowej 2 – przy skrzyżowaniu dróg Ryn- Giżycko i Ryn – Mikołajki.

Dojazd do budynku odbywa się od drogi na Mikołajki (ul. Ratuszowa) przy budynku usytuowany jest parking na 8-9 samochodów (w tym miejsce na samochód osoby niepełnosprawnej).

Odległości obiektu od sąsiedniej zabudowy zapewnia wymagania ochrony przeciwpożarowej przy uwzględnieniu aktualnie pełnionej funkcji.

2. Przeznaczenie budynku.

Budynek Urzędu Miasta i Gminy Ryn jest budynkiem o charakterze biurowym.

W budynku mają siedzibę:

Urząd Miasta i Gminy Ryn.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rynie

Biblioteka Publiczna w Rynie.

3. Warunki budowlane.

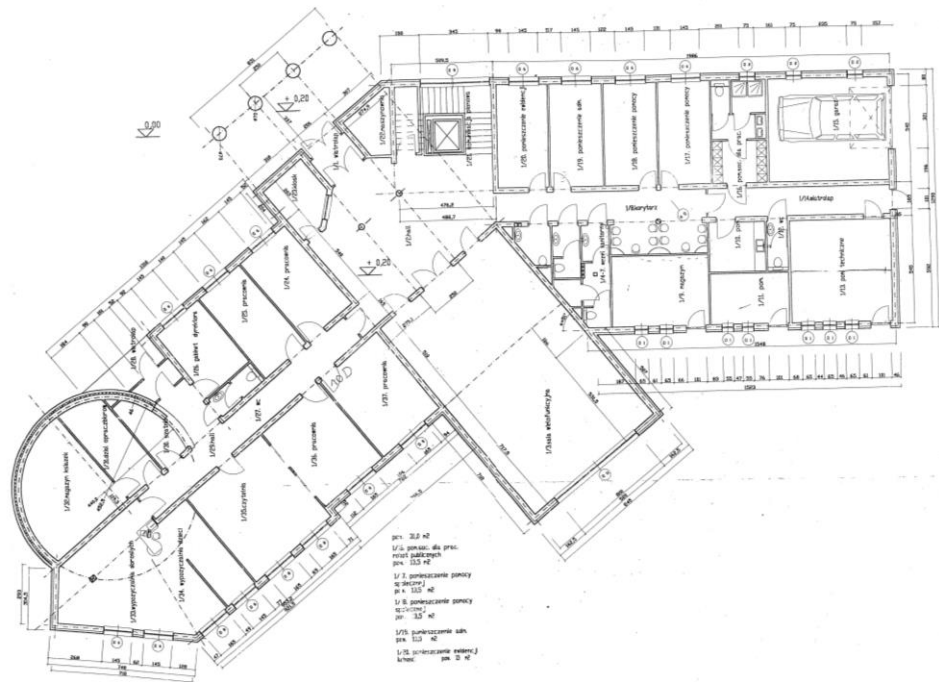
Budynek Urzędu jest obiektem budowlanym dwukondygnacyjnym, główna część z dwoma rozchodzącymi się pod kątem ok. 30 % skrzydłami. Wysokość głównej części budynku – od podłoża do kalenicy dachu wynosi mniej niż 10m. Wysokość skrzydeł budynku to 6,5 m.

Konstrukcja budynku murowana, ściany z cegły, konstrukcja dachu nad główną częścią – drewniana, dwuspadowa, z pokryciem dachówką bitumiczną; na skrzydłach – dach płaski pokryty papą.

Budynek posiada jedną klatkę schodową.

Do budynku są cztery wejścia : główne od ul. Ratuszowej, drugie jest do pomieszczeń Biblioteki Publicznej w Rynie – również od ul. Ratuszowej; trzecie wejście z lewego skrzydła budynku – prowadzące do pomieszczeń garażu i pomieszczeń socjalnych pracowników gospodarczych oraz czwarte od strony parkingu usytuowanego poniżej budynku.

Widok parteru:

Widok I piętra:

4. Klasyfikacja pożarowa.

W myśl aktualnych przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej dokonuje się następującej klasyfikacji pożarowej obiektu:

Budynki oraz części budynków stanowiące odrębne strefy pożarowe z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania dzieli się na:

1. Podział budynków na kategorie zagrożenia ludzi:

- 1) Mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane dalej jako ZL.
- 2) Produkcyjne i magazynowe, określane dalej jako PM.
- 3) Inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane dalej jako IN.

2. Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- 1) ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.
- 2) ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych.
- 3) ZL III - użyteczności publicznej, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.
- 4) ZL IV - mieszkalne.
- 5) ZL V - zamieszkania zbiorowego, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.

3. Wymagania dotyczące bezpieczeństwa pożarowego budynków oraz części budynków stanowiących odrębne strefy pożarowe, określanych jako PM, odnoszą się również do garaży, hydroforni, kotłowni, węzłów ciepłowniczych, rozdzielni elektrycznych, stacji transformatorowych, central telefonicznych oraz innych o podobnym przeznaczeniu.

4. Wymagania dotyczące bezpieczeństwa pożarowego budynków oraz części budynków stanowiących odrębne strefy pożarowe, określanych jako IN, odnoszą się również do takich budynków w zabudowie zagrodowej o kubaturze brutto nie przekraczającej 1.500 m³, jak stodoły, budynki do przechowywania płodów rolnych i budynki gospodarcze.

5. Strefy pożarowe zaliczone, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, do

więcej niż jednej kategorii zagrożenia ludzi, powinny spełniać wymagania określone dla każdej z tych kategorii.

Z uwagi na powyższe budynek Urzędu będzie zakwalifikowany do klasy ZL III. Obiekt niski (N).

5. Klasa odporności pożarowej budynku.

Dla budynku kategorii zagrożenia ZL III niskiego (N) ustala się na podstawie obowiązujących przepisów klasę odporności pożarowej „C” (§ 212 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (t.j. Dz.U. z 2002r. Nr 75. poz. 690 ze zmianami)).

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
niski (N)	„B”	„B”	„C”	„D”	„C”
średniowysoki (SW)	„B”	„B”	„B”	„C”	„B”
wysoki (W)	„B”	„B”	„B”	„B”	„B”
wysokościowy (WW)	„A”	„A”	„A”	„B”	„A”

6. Odporność ogniowa elementów budynku.

Poniższa tabela przedstawia rodzaje klas odporności pożarowej oraz ich wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z 2017 r. poz. 2285).

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5) *)}					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
"A"	R 240	R 30	R E I 120	E I 120 (o-i)	E I 60	R E 30
"B"	R 120	R 30	R E I 60	E I 60 (o-i)	E I 30 ⁴⁾	R E 30
"C"	R 60	R 15	R E I 60	E I 30 (o-i)	E I 15 ⁴⁾	R E 15
"D"	R 30	(-)	R E I 30	E I 30 (o-i)	(-)	(-)
"E"	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

*) Z zastrzeżeniem § 219 ust. 1.

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) - nie stawia się wymagań.

7. Strefy pożarowe w budynku.

Przepisy ww rozporządzenia określają zasady podziału obiektu na strefy pożarowej w następujący sposób:

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²			
	w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	w budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim (N)	średniowysokim (SW)	wysokim i wysokościowym (W) i (WW)
1	2	3	4	5
ZL I, ZL III, ZL IV, ZL V	10.000	8.000	5.000	2.500
ZL II	8.000	5.000	3.500	2.000

8. Warunki instalacyjne – wymagania ochrony przeciwpożarowej.

Budynek Urzędu Miasta i Gminy Ryn posiada następujące (ważne z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej) instalacje:

- elektryczną,
- odgromową,
- wentylacyjną (grawitacyjną),
- grzewczą (gaz ziemny).

Instalacje i urządzenia techniczne występujące w obiekcie powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczegółowych. Przy doborze instalacji i urządzeń należy uwzględnić funkcję i przeznaczenie obiektu oraz wynikające stąd czynniki zagrożeń. Instalacje i urządzenia należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Istotnym elementem wpływającym na bezpieczną eksploatację instalacji i urządzeń jest poddawanie ich wymagany pomiarom i badaniom stanu technicznego.

Lp.	Rodzaj badania	Czasookresy przeprowadzania badań
1.	Badanie instalacji elektrycznej polegająca na kontroli sprawności i połączeń osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażen,	Co najmniej raz na 5 lat
		W pomieszczeniach wilgotnych co najmniej raz w roku
2.	Badanie stanu technicznego przewodów kominowych (dymowych spalinowych i wentylacyjnych)	Co najmniej raz w roku
3.	Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych	Co najmniej raz w roku
4.	Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów dymowych (kotłownie opalane paliwem gazowym)	Co najmniej 2 razy w roku
5.	Badanie instalacji odgromowej	Co najmniej raz na 5 lat

9. Zaopatrzenie w wodę.

Zaopatrzenie wodne do gaszenia pożaru realizowane jest poprzez dostęp do miejskiej sieci wodociągowej : na zewnątrz budynku z hydrantu znajdującego się przed budynkiem (jego lewym skrzydłem – 15 m od drzwi głównych wejściowych) oraz system gaśniczego zaopatrzenia wodnego wewnątrz budynku (dwa miejsca poboru wody (parter i I piętro – przy klatce schodowej).

10. Zagrożenie pożarowe.

Do potencjalnych źródeł powstania pożaru w pomieszczeniach budynku można zaliczyć:

- stany awaryjne instalacji i urządzeń elektrycznych na skutek: zwarć, przeciążeń i przepięć w czasie ich eksploatacji,
- brak nadzoru i konserwacji urządzeń elektrycznych,
- zaproszenie ognia, np. rzucanie zapalonych zapalek i niedopałków papierosów do koszy,
- samowolne naprawianie instalacji i urządzeń elektrycznych,
- prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych bez stosownego ich zabezpieczenia,
- pozostawienie bez dozoru urządzeń grzejnych nieprzystosowanych do pracy ciągłej,
- ustawienie urządzeń grzejnych i żarówek w pobliżu materiałów palnych,
- nieostrożne obchodzenie się z cieczami łatwo zapalnymi podczas konserwacji urządzeń technicznych,

Dla przypomnienia podaje się temperatury niektórych źródeł ciepła:

■	płonąca zapalka	600 - 800 °C
■	żar papierosa	450 - 600 °C
■	kuchenka, słoneczko elektryczne	450 - 550 °C
■	żarówka 100 - 200 W	126 - 200 °C

Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

Rozprzestrzenianie się pożaru następuje poprzez przenoszenie się powstałego ciepła procesu spalania drogą:

- konwekcji,
- promieniowania,
- przewodnictwa cieplnego.

Najwięcej ciepła przenosi się poprzez konwekcję (ok. 80%), która polega na ogrzaniu otaczających gazów i unoszeniu ich drogą naturalną ku górze. Gorące gazy mają wysoką temperaturę i zapalają wszelkie napotymane materiały palne, tj. palne elementy

konstrukcyjne, szafy, meble, zasłony, izolacje kabli, składowane dokumenty, itp.

Konwekcja wiąże się również z zadymieniem, czyli przenoszeniem się wraz z gorącymi gazami, nie spalonych resztek palących się materiałów. Zadymienie poprzez nieszczelne drzwi, stosunkowo szybko pomieszczenia budynku.

Zadymienie powoduje ograniczenie widoczności i możliwość występowania w powietrzu trujących substancji, będących produktami rozkładu pirolitycznego. Ma to bezpośredni wpływ na sprawną i bezpieczną ewakuację ludzi. Oddymianie pomieszczeń można przeprowadzić poprzez otwarcie okien i drzwi.

Promieniowanie (15% ciepła) rozchodzi we wszystkich kierunkach jednakowo, zapalając napotkane materiały bez bezpośredniego styku z płomieniem. Słabnie wraz z odległością.

Pożar może się również rozprzestrzeniać poprzez przewodnictwo cieplne (5% ciepła) elementów metalowych konstrukcji nośnych, przewodów wentylacyjnych, itp. Nagrzane w wyniku oddziaływania cieplnego elementy metalowe mogą zapalić przylegające do nich materiały palne.

Wpływ na szybki rozwój pożaru mogą mieć także takie czynniki jak:

- późne wykrycie pożaru i zaalarmowanie Straży Pożarnej,
- nie sprawny podręczny sprzęt gaśniczy,
- brak umiejętności pracowników w zakresie postępowania na wypadek pożaru, panika.

11. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń pożarowych

Zasady zapobiegania pożarom (wybuchom) polegają w szczególności na eliminowaniu czynników mogących wywołać te zjawiska, w tym stosowanie technicznych środków zabezpieczeń i podejmowanie określonych działań organizacyjnych. Oprócz wymagań instalacyjnych i budowlanych wcześniej opisanych mających wpływ na bezpieczną eksploatację obiektu w celu zminimalizowania występującego zagrożenia pożarowego (wybuchowego) naależy przestrzegać następujących zakazów:

Wymagania przeciwpożarowe wspólne dla wszystkich pomieszczeń w obiekcie:

W obiekcie w (pomieszczeniach) oraz na terenach przyległych do niego jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnianie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:

- w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowe,
- w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi nie sprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- rozpalanie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m;
- użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - * urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),
 - * linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;

- lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - * gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - * przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - * źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - * urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - * wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - * wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:

- 1) utrzymują urządzenia przeciwpożarowe 1 gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- 2) wyposażają obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
- 3) umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 4) oznakowują, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - drogi ewakuacyjne (z wyłączeniem budynków mieszkalnych) oraz pomieszczenia, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo, pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowe,
 - drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami uciezkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - dźwigi dla ekip ratowniczych (przeciwpożarowych),
 - przeciwpożarowe zbiorniki wodne.

Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu związanych z jego

funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowe, jest dopuszczalne pod warunkiem:

1. nieprzekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
2. zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
3. nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe.

Właściciele lub zarządcy terenów utrzymują znajdujące się na nich drogi pożarowe w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach dotyczących przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.

12. Ewakuacja.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowej obudowy i wydzielenia dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu;
- 5) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi;
- 6) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

Wymagania techniczne stawiane w zakresie ewakuacji.

- Długość przejść w pomieszczeniach, mierzona od naj dalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku nie powinna przekraczać 40 m.
- Dopuszczalna długość dojścia ewakuacyjnego w strefie ZL III powinna wynosić 30 m (przy zapewnieniu jednego dojścia) lub 60 m (przy zapewnieniu dwóch dojść).
- Szerokość wyjść ewakuacyjnych należy dostosować do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu lub obiekcie, przyjmując 0,6 m szerokość wyjścia na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy powinna wynosić 0,9 m., a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób - 0,8 m.
- Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m. (Dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób). Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m, natomiast wysokość lokalnego obniżenia 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5 m.
- Drzwi rozsuwane mogą stanowić wyjścia na drogi ewakuacyjne, a także być stosowane na drogach ewakuacyjnych, jeżeli są przeznaczone nie tylko do celów ewakuacji, a ich konstrukcja zapewnia:
 - otwieranie automatyczne i ręczne bez możliwości ich blokowania,
 - samoczynne ich rozsuniecie i pozostanie w pozycji otwartej w wyniku zasygnalizowania pożaru przez system wykrywania dymu chroniący strefę pożarową, do ewakuacji z której te drzwi są przeznaczone, a także w przypadku awarii drzwi.
- Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne powinny otwierać się na zewnątrz pomieszczeń:
 - zagrożonych wybuchem,
 - do których jest możliwe niespodziewane przedostanie się mieszanin wybuchowych lub substancji trujących, duszących bądź innych, mogących utrudnić ewakuację,
 - przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób,
 - przeznaczonych dla ponad 6 osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

- Na drogach ewakuacyjnych zabronione jest stosowanie:
 - spoczników ze stopniami,
 - schodów ze stopniami zabiegowymi., jeżeli te schody są jedyną drogą ewakuacji.
- Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.
- Pomieszczenie powinno mieć co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5 m w przypadkach, gdy:
 - jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób, a w strefie pożarowej ZL II - ponad 30 osób,
 - znajduje się w strefie pożarowej ZL, a jego powierzchnia przekracza 300 m²,
 - znajduje się w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m², a jego powierzchnia przekracza 300 m²,
 - znajduje się w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m², a jego powierzchnia przekracza 1000 m²,

III. PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY - WYMAGANIA I ROZMIESZCZENIE

Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

1. na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, **ZL III** lub ZLV,
 - produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
 - zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
2. na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat,

z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:

- przy wejściach do budynków,
- na klatkach schodowych,
- na korytarzach,
- przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;

2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);

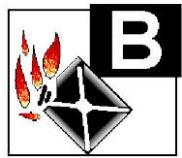
3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

a) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;

b) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

Grupa pożaru	Rodzaj palącego się materiału i sposób jego spalania	Typ gaśnic
	Pożar ciał stałych pochodzenia organicznego np.: drewno, węgiel, papier itp.	Gaśnice proszkowe Gaśnice płynowe Gaśnice pianowe
	Pożar cieczy palnych oraz substancji stałych topiących się podczas pożaru np.: benzyna, farby, rozpuszczalniki, smoła itp.	Gaśnice proszkowe Gaśnica śniegowa CO₂ Gaśnice pianowe

Pożar gazów palnych np.: propan, acetylen itp.

Gaśnice proszkowe
Gaśnice płynowe
Gaśnice pianowe

Pożar metali np.: aluminium, sól, potas, magnez i ich związki

Gaśnice proszkowe z proszkiem przeznaczonym do gaszenia metali

Gaśnica przeznaczona do gaszenia urządzeń pod napięciem

Gaśnice proszkowe
Gaśnice śniegowe

Pożar tłuszczów w instalacjach kuchennych

Gaśnice proszkowe
Gaśnice pianowe

Zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.

Gaśnice śniegowe

Gaśnice tego typu wykonywane są jako wysokociśnieniowe butle zaopatrzone w zawór i dysze wylotową. Zbiorniki tych gaśnic poddawane są stale oddziaływaniu wysokiego ciśnienia i w związku z tym są wyposażone w zawór bezpieczeństwa. Gaśnica ta może być użyta do gaszenia pożarów z grup B i C.

W razie pożaru należy:

- przenieść gaśnicę i podbiec z nią do ognia,
- przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię uwalniając CO₂,
- dyszę gaśnicy skierować w ogień,
- gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35°C.

Gaśnica może być stosowana do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem. Podczas używania oziębia się a wyrzucany środek chemiczny osiąga niską temperaturę (nawet do -79°C), w związku z czym podczas gaszenia należy trzymać dyszę za uchwyt.

Gaśnice proszkowe.

Gaśnice tego typu wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem, w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego (1) oraz dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy (2).

W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawleczki i otwarciu zaworu.

W drugim przypadku otwarcie zaworu poprzedzone musi być przebiciem przepony dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego. Gaszenie można przerwać w każdej chwili zwalniając dźwignię zaworu.

Gaśnice te nadają się do gaszenia pożaru z grupy A, B, i C.

W razie pożaru należy:

- zdjąć gaśnicę z wieszaka i podbiec z nią do ognia,
- przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczkę i nacisnąć dźwignię uwalniającą proszek,
- strumień proszku skierować w ogień.

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

Źle

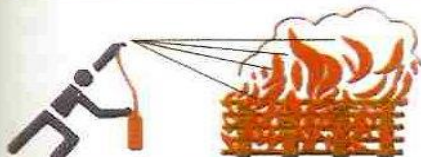

Ogień zaatakować zgodnie z kierunkiem wiatru.

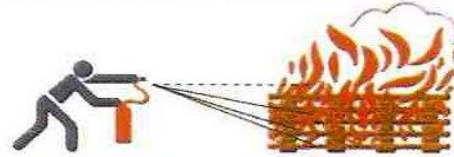
Dobrze

Pożar palącej powierzchni gasić od skrajnej jego części.

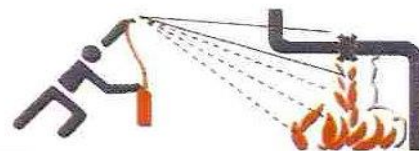
Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień z dołu, a nie z góry.

Gaśnicami wodnymi nie gasić urządzeń będących pod napięciem! Używać gaśnic do tego przeznaczonych.

Ciała ciekłe i gazy gasić z góry w dół.

Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic uruchomić wszystkie jednocześnie, a nie każdą oddzielnie po jej użyciu.

Po ugaszeniu pożaru uważać na ponowne zapalenie. (nawrót ognia)

Po użyciu gaśnicy nie zawieszać, tylko ponownie napełnić lub wymienić na nową.

Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego w budynku Urzędu Miasta i Gminy Ryn.

Symbol sprzętu (poj. w kg)	Rodzaj gaśnicy	Miejsce umieszczenia sprzętu gaśniczego
Parter budynku		
GP 4	Gaśnica proszkowa	Hol wejścia głównego
GP 4	Gaśnica proszkowa	Sala konferencyjna
Parter prawe skrzydło		
GP 4	Gaśnica proszkowa	Hol Biblioteki Publicznej
Parter – lewe skrzydło		
GP 4	Gaśnica proszkowa	kotłownia
GP 4	Gaśnica proszkowa	Magazyny (4 szt)
GP 4	Gaśnica proszkowa	Garaż
GP 6	Gaśnica proszkowa	Kierownik MGOPS-u
I piętro – na wprost klatki schodowej		
GP 4	Gaśnica proszkowa	Hol
GP 4	Gaśnica proszkowa	Biuro Rady Miejskiej
I piętro – prawe skrzydło		
GP 6	Gaśnica proszkowa	Sekretariat
I piętro – lewe skrzydło		
GP 6	Gaśnica proszkowa	Hol Urzędu Stanu Cywilnego

pomoc zagrożonym osobom.

- Do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje kierownik obiektu lub wyznaczona przez niego osoba.
- Z chwilą przybycia Straży Pożarnej należy podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki i udzielić mu niezbędnych informacji.
- Każda osoba przystępująca do akcji powinna pamiętać, że :
 - w pierwszej kolejności należy ratować ludzi;
 - należy wyłączyć dopływ prądu i gazu do pomieszczeń objętych pożarem;
 - nie wolno otwierać – bez koniecznej potrzeby – drzwi, okien i innych otworów w budynku objętym pożarem;
 - nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz cieczy palnych. Do tego celu należy stosować gaśnice śniegowe, proszkowe lub halonowe.
 - należy usuwać z zasięgu ognia materiały palne, a w szczególności butle z gazami, naczynia z cieczami palnymi, cenne maszyny, ważne dokumenty;
 - umiejętne zastosowanie środków gaśniczych umożliwia szybkie gaszenie pożaru.

3. Postanowienia końcowe.

Powyższa instrukcja obowiązuje wszystkie osoby znajdujące się na terenie obiektu.

Osoby nie stosujące się do jej postanowień będą pociągnięte do odpowiedzialności służbowej lub karnej.

V. SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH.

Największe zagrożenie pożarowe lub wybuchowe będą powodowały prace pożarowo niebezpieczne prowadzone okresowo poza wyznaczonym miejscem, związane z użyciem ognia, prowadzone wewnątrz obiektu lub na przyległym terenie.

1. Prace niebezpieczne pożarowo

Wskazania przeciwpożarowe w zakresie przygotowania budynku lub pomieszczenia do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych:

1. Prace niebezpieczne pożarowo prowadzone poza wyznaczonym miejscem z użyciem otwartego ognia prowadzone wewnątrz budynku lub na przyległym terenie a także prace remontowo – budowlane wykonywane w strefach zagrożenia wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.
2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu oraz wykonawca jest obowiązany:
 - a) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
 - b) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - c) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po jej zakończeniu.
3. Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:
 - a) wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz na terenie przyległym należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
 - b) prace niebezpieczne pożarowo nie mogą być wykonywane w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub gazów,
 - c) w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł ognia tj.:
 - pojemnik metalowy wypełniony wodą na odpadki drutu spawalniczego i elektrod,
 - materiały izolacyjne i osłaniające do zabezpieczenia przed rozpryskaniem rzeczy palne,
 - podręczny sprzęt gaśniczy.
 - d) drogi ewakuacyjne i dojścia do miejsc prowadzenia prac powinny być wolne oraz tak dobrane, by można było szybko ewakuować ludzi z miejsca objętego pożarem,

- e) po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane :
- czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek
 - czy nie następują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwość powstania pożaru,
 - czy został zdemontowany sprzęt, którym wykonywano prace, wyłączony ze źródeł zasilania i dostatecznie zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych.

Wynik kontroli powinien zostać odnotowany na piśmie.

- f) prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie klasyfikacje.
- g) osoby wyznaczone do wykonania prac niebezpiecznych pożarowo winny zostać przed przystąpieniem do nich zapoznane przez zlecającego je z rodzajem zagrożeń i przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- h) sprzęt używany do wykonania prac niebezpiecznych pożarowo musi być sprawny technicznie,
- i) prace niebezpieczne mogą być wykonywane tylko na podstawie zezwolenia zlecającego przełożonego.

4. Obowiązki pracowników prowadzących prace niebezpieczne pożarowo:

1. do obowiązków osób nadzorujących należy:

- a) posiadanie znajomości obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz nadzorowanie przestrzegania ich przez podległych pracowników,
- b) dopilnowanie, aby przed przystąpieniem do pracy wykonane zostały wszystkie prace zabezpieczające,
- c) sprawdzenie zabezpieczenia przeciwpożarowego miejsc wykonywania prac oraz wydanie poleceń gwarantujących natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
- d) wstrzymanie prac z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru – do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości, prowadzenie kontroli prac oraz miejsca po ich zakończeniu.

2. do obowiązków prowadzącego prace niebezpieczne pożarowo należy:

- a) posiadanie znajomości obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania na wypadek powstania pożaru,
- b) sprawdzenie:
 - czy zostały wykonane wszystkie prace zabezpieczające
 - czy miejsce wykonywania prac wyposażone jest w odpowiedni sprzęt gaśniczy i jest on sprawny,
 - czy po zakończeniu prac wszystkie narzędzia zostały wyłączone i zabezpieczone oraz czy miejsce jej wykonywania jest bezpieczne.

- c) rozpocząć tylko po otrzymaniu zlecenia i zezwolenia
 - d) powiadomienie nadzorującego o zakończeniu pracy i sprawdzeniu miejsca jej wykonywania.
5. Sprzęt i środki gaśnicze przy pracach pożarowo niebezpiecznych:
1. miejsce prowadzenia prac niebezpiecznych powinno być wyposażone w sprawny technicznie sprzęt pożarniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru w zarodku.
 2. Jeżeli prace wykonywane są w pomieszczeniu – pomieszczenie to winno być wyposażone w gaśnicę proszkową GP 6 i koc gaśniczy.

VI. SPOSOBY ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI.

Postanowienia ogólne.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji ludzi, w budynku Urzędu Miasta i Gminy Ryn zabrania się:

- ustawiania na schodach, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej,
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- stosowania na drogach komunikacji ogólnej palnych elementów wystroju wnętrz; okładziny ścienne powinny spełniać wymagania dla elementów nie rozprzestrzeniających ognia.
- stosowania łatwopalnych wykładzin podłogowych,
- prowadzenia instalacji zawierających media palne wzdłuż dróg ewakuacyjnych,

Zasady ewakuacji

- W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia decyzje o ewakuacji podejmuje Burmistrz Miasta i Gminy Ryn, a w przypadku jego nieobecności osoba przez niego upoważniona.
- Sygnałem do ewakuacji jest komenda słowna,
- podstawowym obowiązkiem wszystkich pracowników jest współpraca w celu bezpiecznej ewakuacji interesantów Urzędu Miasta i Gminy Ryn i samych siebie. W tym celu w zależności od okoliczności Burmistrz Miasta i Gminy Ryn, do czasu przybycia straży pożarnej, powinien kierować akcją ewakuacji i gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, a zadaniem pozostałych osób jest

ściśle podporządkowanie się jego poleceniom.

- Osoby znajdujące się bezpośrednio w zasięgu zagrożenia powinny ewakuować się najbliższym wyjściem.
- Należy przyjąć jako zasadę wychodzenie najkrótszą drogą bezpośrednio na zewnątrz budynku. Należy unikać ewakuowania się p[rzez inne części budynku.

Uwaga !

- ostatni pracownik opuszczający pomieszczenie zamyka drzwi i klucz pozostawia w zamku
- w strefie pożaru nie należy otwierać okien,
- po opuszczeniu pomieszczenia należy poruszać się zgodnie z ustalonym kierunkiem ewakuacji kierując się do klatki schodowej, a następnie do wyjścia na zewnątrz budynku,
- w miejscu dla ewakuowanych (punkt zbiorczy) należy czekać na dalsze polecenia.

W przypadku otrzymania wiadomości o pożarze lub zauważeniu niebezpieczeństwa należy:

- wykonywać polecenia osoby kierującej akcją ratowniczą,
- zabezpieczyć stanowiska pracy (wyłączenie urządzeń z sieci energetycznej),
- otworzyć drzwi ewakuacyjne prowadzące do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku,
- w pierwszej kolejności ewakuować osoby z pomieszczeń, w których powstał pożar,
- w przypadku blokady dróg ewakuacyjnych (zamknięte drzwi, zatarasowane przejścia) należy powiadomić wszelkimi dostępnymi sposobami (krzykiem, telefonicznie) kierującego akcją,
- ludzi odciętych od wyjścia, znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w części budynku najbardziej oddalonej od źródła pożaru i w miarę możliwości ewakuować przy pomocy dostępnego sprzętu lub też sprzętu przybyłych jednostek straży pożarnej,
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, tak aby nie stracić orientacji w terenie, w pozycji pochylonej, chroniąc usta i nos mokrą chustką,
- w miarę możliwości i potrzeb należy rozpocząć ewakuację wartościowego mienia; ewakuacja ta nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi,
- w zależności od sytuacji i możliwości należy równolegle prowadzić działania gaśnicze,

- zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed osobami postronnymi,
- udać się do wyznaczonego miejsca zbiórki,
- po zakończonej ewakuacji należy sprawdzić czy wszystkie osoby opuściły zagrożony budynek (sprawdzenie listy pracowników i osób będących na danym terenie),
- sprawdzić stan zdrowia osób ewakuowanych i prowadzić postępowanie w zależności od potrzeb,
- po przyjeździe jednostek straży pożarnej kierownik ewakuacji zobowiązany jest do poinformowania o przeprowadzonych działaniach dowódcę jednostki pożarnej.

Zastosowane w Urzędzie Miasta i Gminy Ryn oznakowanie dróg ewakuacyjnych:

Jako rejon zbiórki dla ewakuowanych wyznacza się parking za budynkiem Urzędu Miasta i Gminy Ryn lub teren wyznaczony przez kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą.

VII. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPÓŻAROWYMI.

Wszyscy pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Ryn podlegają obowiązkowi szkolenia w zakresie znajomości przepisów przeciwpożarowych i utrzymywania bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie. Szkolenie powinno być przeprowadzane w oparciu o aktualne przepisy przeciwpożarowe i iniejszą instrukcję.

Pracownika obowiązują następujące rodzaje szkolenia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2004r. Nr 180, poz.1860 ze zmianami) :

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego Urzędu Miasta i Gminy Ryn

- ✓ szkolenie wstępne – jednorazowe, obejmujące zapoznanie pracownika z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa pożarowego,
- ✓ instruktaż ogólny - odbywają, przed dopuszczeniem do wykonywania pracy, nowo zatrudnieni pracownicy, studenci odbywający u pracodawcy praktykę studencką.
- ✓ instruktaż stanowiskowy przeprowadza się przed dopuszczeniem do wykonywania pracy na określonym stanowisku.
- ✓ szkolenie okresowe – ma na celu aktualizację i ugruntowanie wiedzy i umiejętności w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zaznajomienie uczestników szkolenia z nowymi rozwiązaniami techniczno-organizacyjnymi w tym zakresie.

Szkolenie okresowe odbywają:

- 1) osoby będące pracodawcami oraz inne osoby kierujące pracownikami, w szczególności kierownicy,
- 2) pracownicy zatrudnieni na stanowiskach robotniczych;
- 3) pracownicy służby bezpieczeństwa i higieny pracy i inne osoby wykonujące zadania tej służby;
- 4) pracownicy administracyjno-biurowi i inni, których charakter pracy wiąże się z narażeniem na czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe lub niebezpieczne albo z odpowiedzialnością w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

WYKAZ PRZEPISÓW MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE W OPRACOWANIU NINIEJSZEJ INSTRUKCJI

USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736 i 1169);

rozporządzenie MINISTRA GOSPODARKI I PRACY z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2004r. Nr 180, poz.1860, zm. Dz.U. z 2007r. Nr 196, poz.1420);

Rozporządzenie MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009r. Nr 124, poz.1030);

Rozporządzenie MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010r. Nr 109, poz.719).